

P.Z. br. 456

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

KLASA: 022-03/23-12/07
URBROJ: 50301-05/27-23-5

Zagreb, 16. svibnja 2023.

HS**NP*403-01/23-01/01*50-23-04**HS

REPUBLICA HRVATSKA		
65 - HRVATSKI SABOR		
ZAGREB, Trg Sv. Marka 6		
Primljeno:	16-05-2023	
Klasifikacijska oznaka:	403-01/23-01/01	Org. jed. 65
Urudžbeni broj:	50-23-04	Pril. - Vrij. -

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

PREDMET: Prijedlog zakona o izmjeni Zakona o kreditnim institucijama (predlagatelji: Klub zastupnika SDP-a i Klub zastupnika zeleno-lijevog bloka u Hrvatskome saboru) - mišljenje Vlade

Veza: Pismo Hrvatskoga sabora, KLASA: 403-01/23-01/01, URBROJ: 65-23-03, od 27. veljače 2023.

Na temelju članka 122. stavka 2. Poslovnika Hrvatskoga sabora („Narodne novine“, br. 81/13., 113/16., 69/17., 29/18., 53/20., 119/20. - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske i 123/20.) Vlada Republike Hrvatske o Prijedlogu zakona o izmjeni Zakona o kreditnim institucijama (predlagatelji: Klub zastupnika SDP-a i Klub zastupnika zeleno-lijevog bloka u Hrvatskome saboru) daje sljedeće:

MIŠLJENJE

Vlada Republike Hrvatske predlaže Hrvatskome saboru da ne prihvati Prijedlog zakona o izmjeni Zakona o kreditnim institucijama (u daljnjem tekstu: Prijedlog zakona), koji su predsjedniku Hrvatskoga sabora podnijeli Klub zastupnika SDP-a i Klub zastupnika zeleno-lijevog bloka u Hrvatskome saboru, aktom od 24. veljače 2023., iz sljedećih razloga:

Prijedlogom zakona predlaže se izmjena Zakona o kreditnim institucijama jer trenutni zakonodavni okvir ne osigurava adekvatnu zaštitu potrošačima i izlaže ih nesigurnosti i praksama koje nisu u skladu s ciljevima europskog i nacionalnog okvira zaštite potrošača. Nadalje se navodi kako se Prijedlogom zakona osigurava jednaka razina sigurnosti i zaštite potrošačkih prava za sve ugovorne strane ugovora o potrošačkom i stambenom potrošačkom kreditiranju te implementacija europskog i nacionalnog okvira zaštite potrošača. Onemogućuje se prodaja plasmama izvan kreditnih institucija, a sama prodaja uvjetuje se pristankom dužnika koji se ne može dati ranije od 60 dana prije prodaje plasmama. Predlagatelji

navode kako se na taj način osigurava načelo jednakosti i ravnopravnosti ugovornih strana, jednake podjele rizika, ali i zaštite slabije strane u navedenim ugovornim odnosima, što je nesporno potrošač, kako je potvrđeno i zakonskim aktima, ali i presudama nacionalnih i europskih sudova u ovoj materiji.

Prijedlogom zakona predlaže se izmjena odredbe članka 150. stavka 5. Zakona o kreditnim institucijama („Narodne novine“, br. 159/13., 19/15., 102/15., 15/18., 70/19., 47/20., 146/20. i 151/22.) tako da glasi: „Prodaja plasmana u smislu stavka 1. ovoga članka s osnove ugovora o potrošačkom kreditiranju i stambenom potrošačkom kreditiranju nije dozvoljena bez izričitog pristanka dužnika koji se može tražiti najranije 60 dana prije prodaje plasmana, a prodaja se može izvršiti isključivo drugoj kreditnoj instituciji.“

Imajući u vidu važnost i osjetljivost ove teme za naše građane, predložena izmjena članka 150. stavka 5. Zakona o kreditnim institucijama nije dovoljna niti sveobuhvatna.

Navedena materija na razini Europske unije uređena je odredbama Direktive (EU) 2021/2167 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. studenoga 2021. o pružateljima usluge servisiranja kredita i kupcima kredita te izmjeni direktiva 2008/48/EZ i 2014/17/EU (u daljnjem tekstu: Direktiva (EU) 2021/2167), a predložena izmjena članka 150. stavka 5. Zakona o kreditnim institucijama u suprotnosti je s njezinim odredbama.

Prenošenje i primjenu odredbi Direktive (EU) 2021/2167 države članice obvezne su provesti do 29. prosinca 2023. te je prema Planu zakonodavnih aktivnosti Vlade Republike Hrvatske za 2023. godinu Ministarstvo financija zaduženo kao stručni nositelj izrade u III. tromjesečju ove godine u proceduru uputiti Prijedlog zakona o servisiranju i naplati potraživanja (*radni naziv*) kojim će se u hrvatski pravni sustav prenijeti Direktiva (EU) 2021/2167.

Navedeno usklađivanje nacionalnog zakonodavstva s odredbama Direktive (EU) 2021/2167 bit će izvršeno u skladu s člankom 288. Ugovora o funkcioniranju Europske unije kojim je određeno da je direktiva obvezujuća u pogledu rezultata koji je potrebno postići, za svaku državu članicu, te da bi imala učinak na nacionalnoj razini, države članice moraju donijeti zakon za njezino prenošenje kojim će se ostvariti ciljevi određeni Direktivom.

Isto tako, s obzirom na to da Direktiva (EU) 2021/2167 predstavlja samo određene prilagodbe te u konačnici nije uredila sve aspekte koji su bitni u ovom području, Ministarstvo financija će predložiti sveobuhvatniji zakonodavni okvir koji će sadržavati niz mjera s ciljem bolje zaštite dužnika, kako prije, tako i nakon kupoprodaje potraživanja.

Pritom će novi zakonodavni okvir, kojim će se urediti servisiranje i naplata potraživanja, polaziti od glavnih ciljeva Direktive (EU) 2021/2167 kojom se želi potaknuti razvoj sekundarnih tržišta neprihodonosnih kredita u Europskoj uniji uklanjanjem prepreka i uvođenjem zaštitnih mehanizama za prijenos neprihodonosnih kredita s kreditnih institucija na kupce kredita, uz istodobnu zaštitu prava dužnika.

Glavni elementi zaštite potrošača koji će proizaći iz usklađivanja nacionalnog zakonodavstva s odredbama Direktive (EU) 2021/2167 odnose se na pružatelje usluge servisiranja kredita i na kupce kredita koji uvijek trebaju djelovati u dobroj vjeri, pošteno postupati prema dužnicima i poštovati njihovu privatnost. Prijedlogom zakona propisat će se da se dužnike ne smije uznemiravati niti im davati obmanjujuće informacije. Prije prve naplate

duga i kad god to dužnici zatraže, trebaju im se dostaviti informacije o, među ostalim, obavljenom prijenosu, identifikacijske podatke i podatke za kontakt kupca kredita i pružatelja usluge servisiranja kredita, ako je on imenovan, kao i informacije o iznosima koje dužnik duguje te izjavu o tome da se cjelokupno relevantno pravo Europske unije i nacionalno pravo i dalje primjenjuju. U pogledu poštivanja prava na informacije, novi zakonodavni okvir bit će usklađen s odredbama Direktive (EU) 2021/2167 koja predviđa da kreditne institucije moraju potencijalnim kupcima kredita dostaviti informacije o pravima vjerovnika kako bi sami mogli procijeniti vjerojatnost naplate nepodmirenog kredita, kao i da svojim nacionalnim tijelima moraju dvaput godišnje pružiti informacije kao što su podaci o kupcima kredita i ukupni nepodmireni iznos prenesenih kreditnih portfelja, uključujući njihov broj i veličinu. S druge strane, kupci kredita koji prenose prava vjerovnika moraju dvaput godišnje i, po mogućnosti, tromjesečno nadležnim tijelima pružiti informacije o novom kupcu i informacije poput ukupnog nepodmirenog iznosa.

Radi uređivanja tržišta i zaštite potrošača novim zakonodavnim okvirom propisat će se da poslovni subjekti koji se bave servisiranjem kredita moraju dobiti odobrenje za rad.

Osim navedenog, Vlada će u novom zakonodavnom okviru predložiti i dodatne mjere kojima će se osigurati zaštita potrošača, a koji se odnose na uređenje odnosa s dužnicima te na uspostavu sustava obavješćivanja prije i nakon kupoprodaje potraživanja odnosno na uređenje odnosa između dužnika i servisera potraživanja. Uz to, posebno će se urediti i nadzor nad radom subjekata koji se bave djelatnošću otkupa i servisiranja potraživanja općenito, s obzirom na to da je riječ o društvima koja među ostalim preuzimaju financijska potraživanja koja je potrebno nastaviti pratiti.

Dodatno, tijekom ove godine revidirat će se i odredbe Zakona o stambenom potrošačkom kreditiranju i Zakona o potrošačkom kreditiranju kako bi se na adekvatan način adresirala potreba primjene učinkovitih mjera restrukturiranja prije pokretanja ovršnih postupaka odnosno prije kupoprodaje potraživanja. Pri odlučivanju o tome koje mjere restrukturiranja treba poduzeti vjerovnici bi trebali uzeti u obzir pojedinačne okolnosti potrošača, interese i prava potrošača te mogućnost potrošača da otplati kredit.

Mjere restrukturiranja, koje su prepoznate i u važećem zakonodavnom okviru, bit će dodatno razrađene na način da će se propisati mogućnost ustupaka za potrošača, kao što su potpuno ili djelomično refinanciranje ugovora o kreditu ili izmjena njegovih postojećih uvjeta, uključujući, među ostalim, produljenje njegova trajanja, promjenu vrste ugovora o kreditu, odgodu plaćanja cijele obročne otplate ili njezina dijela za određeno razdoblje, promjenu kamatne stope, ponudu za odgodu plaćanja, djelomične otplate, djelomičan oprost i konsolidaciju duga, pri čemu to nije iscrpan popis pa će se razmotriti i dodatne mjere.

Svi navedeni zakonski prijedlozi, uključujući i zakon kojim će se urediti kupoprodaja i servisiranje potraživanja, bit će pravodobno objavljeni na portalu e-Savjetovanje te će građani i stručna javnost imati mogućnosti iznijeti svoje prijedloge i komentare na predložene tekstove zakona.

Slijedom svega navedenoga, Vlada Republike Hrvatske predlaže Hrvatskome saboru da ne prihvati predmetni Prijedlog zakona.

Za svoje predstavnike, koji će u vezi s iznesenim mišljenjem biti nazočni na sjednicama Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila ministra financija dr. sc. Marka Primorca i državne tajnike Zdravka Zrinušića, Stipu Župana i dr. sc. Davora Zoričića.

